

IX

НЕКРОЛОЗИ

Димитрије Нешић.

Прошле године освануо је 26. априла тужан дан за Српску Краљевску Академију. Тога дана изјутра преминуо је напрасно њен заслужни члан и бивши уважени председник Димитрије Нешић.

Покојни Нешић био је једна од крупних личности нашега друштва. Радећи неуморно у школи и ван ње, и бавећи се само о науци и њеним проблемама, стао је Нешић по свршетку својих студија убрзо, већ концем шездесетих година, у прве редове наших научника. И кадгод се буде говорило о првом знаменитом научном по-

крету нашем у другој половини прошлога века, свакад ће се уз Ђура Даничића и Јосифа Панчића помињати и име честитог Димитрија Нешића.

Наш драги покојник родио се у Београду 8. октобра 1836. год. У Београду је ишао у основну школу и гимназију, и ту је у тадашњем Лицеју свршио прве две године природњачког одсека. Затим је год. 1855. као државни питомац отишао на страну ради вишег научног образовања. Вративши се с наука кући буде постављен, 1. новембра 1862. год. за суглента Лицеја, а 20. септембра идуће године за професора Математике у тек отвореној Великој Школи. Ту у Великој Школи служио је Нешић без прекида све до 20. јануара 1894. године. Тог дана уђе као министар просвете у Симићев кабинет. Био је министар само неколико недеља — до 21. марта 1894. године. Одмах после тога буде постављен за члана Државног Савета. У Савету је служио до 24. јануара 1900. године. Неколико пута је био ректор Велике Школе и годинама је био председник Глав-

ног Просветног Савета. Још 10. фебруара 1870. год. изабрат је за члана Српског Ученог Друштва, а 4. децембра 1890. год. постане и чланом Југословенске Академије. Радио је у разним комисијама, а нарочито се одликовао као члан комисије за увођење метарских мера. Он је израдио закон о метарским мерама и написао једну лепу књижицу под натписом: Наука о метарским мерама.

Научно је радио Нешић у разним правцима. Бавио се о науци самостално и написао је неколико лепих студија, штампаних у Гласнику Српског Ученог Друштва и Гласу Српске Краљевске Академије; обрађивао је и чисто философска питања своје науке и радио је на стручној научно-школској књижевности. Сви ти радови су темељно и савесно израђени. Поред тога, и у томе је тежиште Нешићева рада, радио је Нешић много, с беспримерном издржљивошћу, у школи као наставник. Он је своје ученике задобијао љубављу према своме предмету и својим нарочитим методом у излагању научних истина. У томе

сумњам, да му је било равна међу друговима у школи. Био је прави свећеник просветнога храма, и као такав ни за длаку није уступао ни највећим проповедницима Мисли и Истине.

Али има још нешто, што нарочито треба истаћи. Нешић је као и Абел, Риман, Хелмхолц или Вајерштрас, био по природи својој песник. Кад сам му једном причао, како је Риман умро, читајући *Оче наш* са својом женом, која је поред постеље његове клечала, Нешићу удариле сузе на очи и рече ми: „Благо њему, кад је толико Бога волео“. И сâм је био побожан и толико кротак и питом, да су га сви држали за човека анђелске душе. Био је једном речју потпуно образован човек, прави понос рода људског. Једнога дана Краљ Александар навали на Нешића као министра просвете, да једног немирног учитеља отпусти. Нешић се томе одупирао, и после силног наваљивања пристане, да га премести, казне ради, у друго место. Краљ је међутим остао при своме захтеву. Нешић је ћутао и пошто га је краљ са-

летао, он ће тек наједанпут краљу рећи: „Величанство, non possumus“. Краљ се на то насмеја и оставив доброга Нешића и његова штићеника на миру, рече једноме своме пријатељу, који се ту десио: „Није бадава мој отац говорио, да због г. Нешића још сунце сија у овој земљи“.

Знајући врло добро латински, читао је Нешић радо старе писце и волео је уопште стари свет — њихов живот и њихов морал. Оставио је најбољу успомену у свих људи, који су га познавали и у тој успомени ће Нешић живети, докле год буде људи, који ће знати ценити поштење, рад, племенито срце и високу ученост. Non moritur quisunque sui monumenta reliquit — вели римски један песник. Нека је вечна слава и хвала Димитрију Нешићу на његову раду!

Богдан Гавриловић.
